

ČISTÁ
ENERGIE
ZÍTRKA

2025
MĚSÍČNÍ BULLETIN

Energetika > EU 01

Z obsahu:

- Snižování emisí skleníkových plynů v EU
- Návrhy úprav taxonomie
- Kompas konkurenceschopnosti

[ENERGETICKÁ
POLITIKA EU](#)[ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ](#)[EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI](#)[PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU](#)[O ČEM SE MLUVÍ](#)[UDÁLO SE V BRUSELU](#)[FAQ](#)

VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

Vážení čtenáři,

na konci ledna představila předsedkyně Evropské komise Ursula von der Leyen Kompas pro konkurenceschopnost. Sdělení Komise vychází z doporučení Draghiho zprávy. Komise v dokumentu představuje strategii zaměřenou na posílení konkurenceschopnosti EU při zajištění udržitelné prosperity. Mezi nástroje, které jsou v této souvislosti nezbytné, řadí například snížení regulační a administrativní zátěže, zajištění plynulého toku investic a zjednodušení přístupu k finančním prostředkům v souladu s prioritami EU či lepší koordinaci politik na úrovni EU a na vnitrostátní úrovni. S ohledem na zjednodušení stávajících právních předpisů se očekává, že první balíček návrhů Komise předloží koncem února. V oblasti energetiky se Komise zaměřuje na další integraci trhu, usnadnění uzavírání dlouhodobých smluv o nákupu elektřiny či zajištění investic do evropských sítí. Platforma pro udržitelné finance zveřejnila dne 8. ledna návrh zprávy o předběžných doporučeních k přezkumu klimatického delegovaného aktu, zlepšení použitelnosti a doplnění činností do taxonomie EU. Zúčastněné strany mohou zaslat důkazy podloženou zpětnou vazbu k jednotlivým navrženým změnám v rámci veřejné konzultace do 5. února. Dále tento měsíc byla vydána zpráva Eurostatu o snižování emisí skleníkových plynů za rok 2023. Ze zprávy vyplývá, že v EU došlo k meziročnímu poklesu emisí o 7 %, což odráží dlouhodobé závazky Evropské unie v této oblasti. Emise se daří dlouhodobě snižovat v zásadě napříč všemi sektory hospodářství.

Příjemné čtení přeje

Zuzana Krejčířková

ČEZ, a. s. Public Affairs,
Duhová 2/1444, Praha, 140 53
publicaffairs@cez.cz

Zuzana Krejčířková, ředitelka útvaru Public Affairs |
Eva Boudová | Lucie Horová | Michal Jedlička |
Daniel Měsíc | Tomáš Pirkl | Karolína Ryšavá |
David Števík |

Bulletin je šířen pouze v elektronické podobě a
bezplatně.

Texty a informace obsažené v tomto bulletinu jsou považovány za zdroj informací v rámci Skupiny ČEZ a širší veřejnosti. Rozmnožování těchto informací a textů je povoleno za podmínky, že je uveden jejich zdroj. Informace a texty vychází z údajů dostupných v době vydání tohoto bulletinu. Public affairs neručí za správnost a úplnost informací. | Obrázky použité v tomto bulletinu pochází z audiovizuální knihovny Evropské komise, Evropské rady, Evropského parlamentu a serverů Pixabay.com, Pexels.com, Freeimages.com, či vytvořeny za pomoci umělé inteligence BING AI.

[ENERGETICKÁ
POLITIKA EU](#)[ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ](#)[EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI](#)[PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU](#)[O ČEM SE MLUVÍ](#)[UDÁLO SE V BRUSELU](#)[FAQ](#)[SNIŽOVÁNÍ EMISÍ
SKLENÍKOVÝCH
PLYNŮ V EU](#)

SNIŽOVÁNÍ EMISÍ SKLENÍKOVÝCH PLYNŮ V EU

Evropské unii se i nadále daří snižovat emise skleníkových plynů. Dle zprávy EUROSTATU, která byla zveřejněna v půlce ledna, došlo v roce 2023 k meziročnímu snížení emisí skleníkových plynů o 7 %, což odráží ambice a dlouhodobé závazky EU v této oblasti.

Ze zveřejněné zprávy vyplývá, že v roce 2023 celkové emise skleníkových plynů v EU poklesly na 3,4 mld. tun CO₂ekv. V meziročním srovnání to představuje 7% pokles emisí a 18% pokles v porovnání s rokem 2013. Emise se úspěšně daří snižovat téměř napříč všemi sektory hospodářství. Prvenství si v tomto ohledu drží sektor výroby a dodávek elektřiny a plynu, který oproti roku 2013 snížil své emise o 43 %, tedy přibližně o 448 mil. tun CO₂ekv. Úspěšně jsou emise snižovány v sektoru těžby a dobývání (-25 %), služeb (-20 %) a zpracovatelského průmyslu (-17 %). Také domácnosti významně přispěly k celkovému snížení. Emise z tohoto sektoru vykazují 14% pokles v porovnání s rokem 2013. Jediným „problematickým“ sektorem hospodářství, ve

kterém se dlouhodobě nedaří emise snižovat, je sektor dopravy. Zde i přes postupný nástup elektromobility a dalších alternativních způsobů nízkoe emisní dopravy se nedaří kompenzovat vyšší poptávku o přepravních výkonech osobní i nákladní dopravy. Proto v porovnání s rokem 2013 dochází k růstu těchto emisí o 14 %.

Zpráva EUROSTATU také obsahuje srovnání jednotlivých členských států z pohledu emisní intenzity. Tento ukazatel vypovídá o množství emisí skleníkových plynů vyprodukovaných na jednotku hrubého domácího produktu. ČR si v tomto srovnání vede relativně dobře. Ve sledovaném období 2013–2023 se podařilo snížit emisní intenzitu o 35,1 %, což nás řadí mezi státy, které jsou nad hodnotou evropského průměru (32 %). Na prvních místech je pak Estonsko, kterému se za stejné období podařilo tento ukazatel snížit o 61 %, následuje Irsko a Slovinsko se snížením o 50 %, respektive 41 %. Velice úspěšné je také Německo, které vykázalo snížení emisní intenzity o 38,6 %. Naopak na chvostu evropského žebříčku jsou státy Lucembursko (-19 %), Rakousko a Litva se 17% snížením.

Snižování emisí skleníkových plynů reflektuje schválené klimatické cíle EU, tedy snížit emise o nejméně 55 % do roku 2030 (oproti roku 1990) a dosáhnout klimatické neutrality nejpozději do roku 2050. Tempo snižování emisí však může být po roce 2030

akcelerováno v návaznosti na stanovení dílčího klimatického cíle pro rok 2040. Evropská komise se v tomto ohledu netají ambicí navrhnout tento cíl na úrovni 90% snížení emisí a legislativně ho ukotvit prostřednictvím revize nařízení Evropského právního rámce pro klima („European Climate Law“). Ke zveřejnění tohoto legislativního návrhu však ze strany Evropské komise doposud nedošlo a s velkou pravděpodobností nedojde ani v nejbližších měsících.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

NÁVRHY ÚPRAV
TAXONOMIE

NÁVRHY ÚPRAV TAXONOMIE

Platforma pro udržitelné finance zveřejnila 8. ledna návrh zprávy o doporučeních k přezkumu klimatického delegovaného aktu, zlepšení použitelnosti a doplnění činností do taxonomie EU. Zúčastněné strany mohou zaslat důkazy podloženou zpětnou vazbu k jednotlivým navrženým změnám v rámci veřejné konzultace do 5. února.

Taxonomie EU je klasifikační systém, který stanovuje podmínky, za kterých jsou vybrané ekonomické činnosti považovány za udržitelné. Primárně musí přispívat k alespoň jednomu ze šesti definovaných cílů v oblasti životního prostředí a nepůsobovat významné škody (DNSH) žádnému ze zbylých cílů.

Podle Nařízení o taxonomii je Platforma tím orgánem, který má Evropské komisi poskytovat poradenství ohledně technických kritérií taxonomie a také ohledně jejich aktualizace. Právě takový přezkum teď Platforma vypracovala, ale pouze s mandátem pokrýt první delegované akty z roku 2021. Doporučení by se tedy neměla týkat ani doplňkového

delegovaného aktu z roku 2022 (který upravil podmínky pro jádro a zemní plyn) ani novějších delegovaných aktů z roku 2023.

Návrh zprávy předkládá soubor doporučení pro revizi technických screeningových kritérií, revidované prahové hodnoty týkající se energetiky, sladění názvů a popisů činností mezi přílohami a doplnění nových činností do taxonomie EU (činnosti v oblasti těžby a tavení lithia, niklu a mědi, digitálních řešení a služeb ad.).

Z pohledu energetiky bude klíčová diskuse ohledně prahových emisních hodnot pro tzv. významné přispění a DNSH. Tyto prahy totiž Platforma doporučuje zásadně snížit. U původního limitu pro významné přispění, které je v současnosti 100g CO₂e/kWh (emise životního cyklu), navrhuje snížení na 45g CO₂e/kWh v roce 2025 a 25g CO₂e/kWh v roce 2030. U DNSH navrhuje snížit limit z 270g CO₂e/kWh (přímé emise) na 240g CO₂e/kWh v roce 2025 a 115g CO₂e/kWh v roce 2030. Navíc Platforma apeluje na EK, aby změnou limitů postihla nejen technologie stanovené v delegovaných aktech z roku 2021, ale shodně všechny vydané delegované akty vázané na taxonomii, k čemuž nemá mandát.

Tato zpráva je ale pouze pracovním dokumentem, ke kterému Evropská komise při vypracování revize delegovaných aktů může, ale nemusí přihlídnout. Dojednávání všech

nových činností a jejich kritérií či změny kritérií stávajících bude během na delší trať a bude zcela jistě zahrnovat nejen technickou, ale i politickou diskusi. Revizi delegovaných aktů totiž musí posvětit jak Rada EU, tak i Evropský parlament.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

ZPRÁVA
EVROPSKÉ KOMISE
O UDRŽITELNÉM
LETECTVÍ

ZPRÁVA EVROPSKÉ KOMISE O UDRŽITELNÉM LETECTVÍ

14. ledna představila Evropská komise spolu s Evropskou agenturou pro bezpečnost letectví (EASA) zprávu o vlivu letectví na změnu klimatu, hluk a kvalitu ovzduší v Evropě. Tato zpráva tak podává kompletní přehled, jaký vliv má letecká doprava na životní prostředí a navrhuje seznam opatření, jak snížit tyto negativní dopady.

Doporučuje především zaměřit se na větší využívání udržitelných leteckých paliv, optimalizaci řízení letového provozu a zavádět takové technologie, které jsou účinnější z hlediska spotřeby paliva. Pokud by všechna tato opatření byla úspěšně realizována, mohly by se do roku 2050 snížit emise nejméně o dvě třetiny v porovnání se současným stavem, a to i za situace, kdy je predikován další významný rozvoj letecké dopavy. Dle odhadů ESVA by k roku 2050 mělo dojít ke zvýšení počtu uskutečněných letů v EU ze současných 8,35 milionů na 11,8 milionů.

Zpráva se tedy podrobně věnuje třem hlavním oblastem, které by do budoucna výrazně přispěly ke snížení emisí CO₂ při zachování růstového trendu letecké dopavy:

- Zajistit implementaci postupného navyšování podílu udržitelných paliv, které stanovilo nařízení Refuel Aviation. Toto nařízení vstoupilo v platnost 1. 1. 2025 a vyžaduje, aby do leteckého benzínu byly v roce 2025 přimíchávány 2 % těchto udržitelných paliv s cílem dosáhnout 70% podílu v roce 2050.
- Obnovu leteckého parku prostřednictvím evropského výzkumného a inovačního programu pro čisté letectví (*Clean Aviation Joint Undertaking*), jehož hlavním cílem je transformovat leteckou dopravu na udržitelný a klimaticky neutrální sektor.
- Mělo by také dojít k zlepšení efektivity řízení letového provozu, což by mohlo pomoci snížit emise o dalších 10 %.

Zpráva dále uvádí následující fakta:

- Neustále roste průměrný počet cestujících, vzdálenosti letů, stejně jako průměrné stáří letounů.
- V roce 2023 vyprodukoval sektor letectví **133 milionů tun** CO₂, což je o 10 %

méně než v roce 2019. Je tedy zjevné, že letecká doprava se ještě nevrátila do stejného stavu, ve kterém byla před začátkem pandemie COVID 19.

- Dochází však ke snížení průměrných emisí CO₂ na přepraveného pasažéra. Hodnota tohoto ukazatele v roce 2023 poklesla na 83 g CO₂, což odpovídá spotřebě 3,3 litrů paliva na 100 km.

Dalším velkým tématem je problematika nadměrného hluku, se kterým se potýkají především velká města. Zaměřuje se na zavádění opatření, které by vedly ke snížení expozice hluku na letištích a jejich okolí— např. snížení hluku pomocí nových technologií a designu letadel nebo změna politiky územního plánování v okolí letišť.

[ENERGETICKÁ
POLITIKA EU](#)

[ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ](#)

[EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI](#)

[PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU](#)

[O ČEM SE MLUVÍ](#)

[UDÁLO SE V BRUSELU](#)

[FAQ](#)

[VEŘEJNÁ PODPORA
JÁDRA V POLSKU](#)

VEŘEJNÁ PODPORA JÁDRA V POLSKU

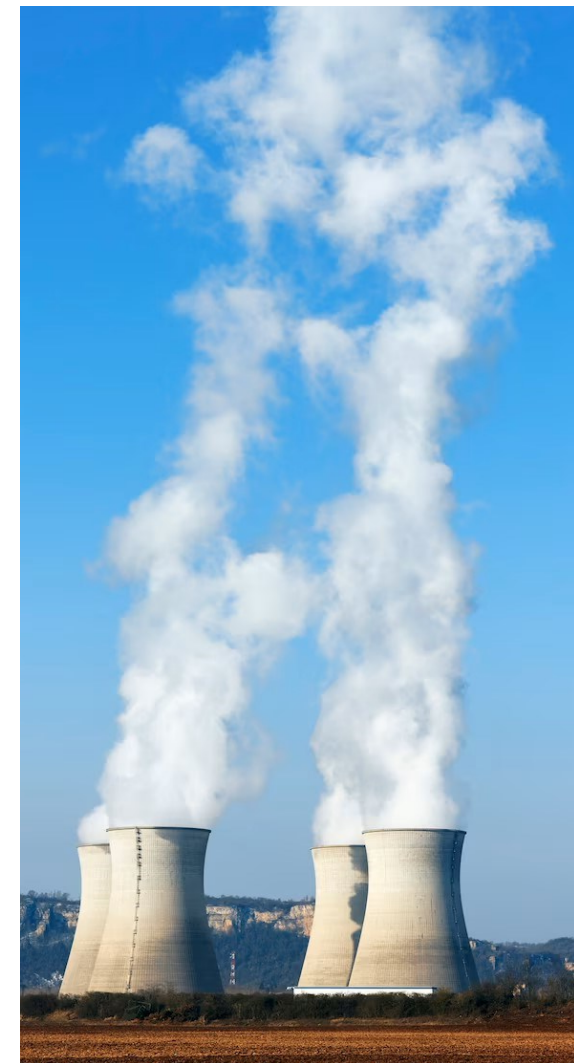
Na konci minulého měsíce zahájila Evropská komise, Generální ředitelství pro hospodářskou soutěž, hloubkové šetření několika opatření, která mají za cíl podpořit výstavbu prvního polského jaderného zdroje v lokalitě Lubiatowo – Kopalino. Polská vláda notifikovala veřejnou podporu Evropské komisi v průběhu září minulého roku. Vůbec první jaderná elektrárna na území Polska o celkovém instalovaném výkonu 3750 MW má být spuštěna v průběhu roku 2030, přičemž celkové náklady na její výstavbu mají činit 45 mld. EUR.

Příjemcem podpory má být státní společnost Polskie Elektrownie Jądrowe sp. z o. o., přičemž hlavním cílem podpory je, obdobně jako v případě podpory na dostavbu 5. bloku JE Dukovany, zajištění bezpečnosti dodávek elektřiny, dekarbonizace a posílení diverzity polského energetického mixu.

Podpora polského NJZ (nový jaderný zdroj se skládá ze třech dílčích opatření, jejichž smyslem

je učinit z takto rozsáhlého záměru návratnou investici. První opatření se týká kapitálového vstupu polské vlády do účelově založené společnosti Polskie Elektrownie Jądrowe sp. z o. o. ve výši 30 %. Toto opatření má zajistit dostatečné vstupní financování ve výši přibližně 14 mld. EUR. S potřebou finančního zajištění výstavby NJZ v Polsku také souvisí druhé navržené opatření, které spočívá v poskytnutí státní záruky na pokrytí 100 % úvěru nezbytného k financování celého projektu. V rámci oznámení (notifikace) veřejné podpory informovala polská vláda rovněž o záměru poskytnutí provozní podpory NJZ ve formě dvoustranné rozdílové smlouvy (contract for difference) s očekávanou dobou platnosti 60 let.

Je nezpochybnitelné, že výstavba NJZ se při nemožnosti dlouhodobě predikovat ceny elektřiny neobejde bez veřejné podpory. Proto bude v rámci zahájeného hloubkového šetření Komise posuzovat slučitelnost všech třech opatření s vnitřním trhem EU, především s jejich možnými dopady na trh s elektřinou a případnými riziky pro narušení konkurenceschopnosti na trhu výroby a velkoobchodního prodeje elektřiny. Současně se také bude zabývat nezbytnou otázkou přiměřenosti a proporcionality navržených opatření s cílem minimalizovat takto rozsáhlý zásah do konkurenčního prostředí.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU**O ČEM SE MLUVÍ**

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

KOMPAS
KONKURENCE-
SCHOPNOSTI

KOMPAS KONKURENCESCHOPNOSTI

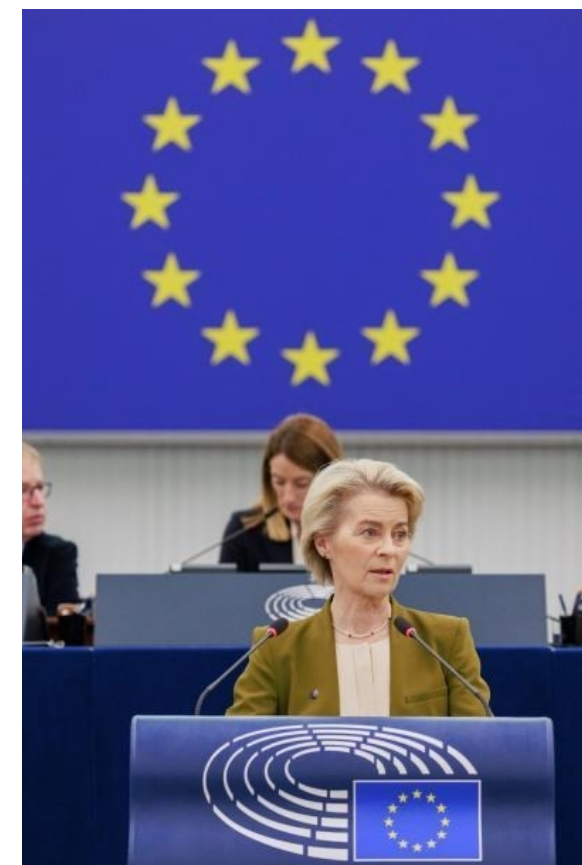
V posledním lednovém týdnu představila předsedkyně Evropské komise Ursula von der Layen novou strategii pro nadcházející funkční období Komise, jejímž hlavním cílem má být posílení globální konkurenceschopnosti Unie. Tento strategický dokument doprovázený pracovním programem EK nese název **Kompas konkurenceschopnosti.**

K představení nového strategického rámce EU došlo na tiskové konferenci 29. ledna. Komise tak pokračuje v rétorice, která byla nastíněna již v rámci Draghiho zprávy publikované na podzim minulého roku. Podle Kompasu konkurenceschopnosti čelí EU rostoucí mezeře v produktivitě jejího hospodářství oproti globálním konkurentům, jako jsou USA nebo Čína. Současně její ekonomiku brzdí vysoké ceny energií a zranitelnost globálních dodavatelských řetězců. Komise proto přichází ve svém dokumentu s vizí posílení Evropy jako globálního lídra na poli inovací, zelené a digitální transformace a konkurenceschopnosti výroby. A jaké jsou tři základní pilíře, na kterých Kompas stojí?

Především si klade za cíl uzavřít inovační mezeru prostřednictvím podpory start-upů, zjednodušením regulace a zvýšením podpory do výzkumu a vývoje např. v oblasti umělé inteligence, vesmíru nebo pokročilé robotiky. Dalším pilířem je společná dekarbonizace a konkurenceschopnost, jež cílí na problematické sladění dekarbonizačního úsilí EU s průmyslovými politikami. Více světla by v tomto ohledu měla přinést očekávaná Dohoda o čistém průmyslu („Clean Industrial Deal“), která se mimo jiné má dotknout i zjednodušení pravidel veřejné podpory pro vybraná odvětví s cílem v nich nejen urychlit proces schvalování opatření, kde zatím dochází k selhání trhu, ale také dostatečně mobilizovat soukromé investice. Posledním pilířem je oblast snižování nadměrných závislostí a zvyšování bezpečnosti. Zde se chce EK především soustředit na budování nových obchodních partnerství, která pomohou EU zajistit dodávky surovin, technologií, čisté energie nebo udržitelných paliv z celého světa. V rámci vnitřního trhu chce také usilovat o vytvoření takových podmínek pro aplikaci pravidel veřejného zadávání, aby byly více nakupovány výrobky a služby pocházející z EU27.

Aby se nová strategie nestala dalším z mnoha koncepčních dokumentů z pera Komise, bude nezbytné naplnit kýžené výzvy v rámci jednotlivých legislativ. Z tohoto důvodu hodlá Komise v následujícím období představit řadu

návrhů, ať už půjde o soubor opatření snižujících administrativní náročnost napříč jednotlivými politikami EU (tzv. omnibus) s cílem ušetřit podnikům vyšší desítky miliard eur ročně, nebo již dříve zmiňovanou Dohodu o čistém průmyslu, kterou má EK představit 26. února.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

WORKSHOP
NUCLEAREUROPE:
BUSINESS CASE
PRO JÁDRO

WORKSHOP NUCLEAREUROPE: BUSINESS CASE PRO JÁDRO

Seminář pořádaný asociací Nucleareurope 17. prosince se zaměřil na klíčové otázky spojené s budoucností jaderné energetiky v Evropě, konkrétně na její ekonomický potenciál a financování. Vystoupili na něm přední experti z oblasti energetiky, průmyslu a veřejné správy. Hlavní témata zahrnovala roli jádra v dekarbonizaci a možné cesty pro zajištění financování jaderných projektů.

Úvodní slovo: Role jádra v energetické budoucnosti EU

Státní tajemník pro energetiku a klima Maďarska, András Steiner, zdůraznil, že Evropská unie musí vedle dekarbonizace zajistit i bezpečnost dodávek energie a konkurenceschopnost vůči globálním protihračům. Jádro hraje v této strategii klíčovou roli, ale je nezbytné narovnat podmínky financování mezi jadernými a obnovitelnými zdroji energie (OZE). Steiner

vyzdvihl důležitost technologické neutrality a apeloval na pokračování podpory ze strany EU, zejména v oblasti taxonomie a investic Evropské investiční banky (EIB). „Pokud jako sektor neuspějeme s realizací životaschopných projektů, ztratíme politickou podporu navždy,“ varoval Steiner.

Jádro jako základ energetického mixu: výzvy a příležitosti

Diskuze zdůraznila, že jaderná energetika tvoří klíčovou součást evropského energetického mixu. Pro země, jako je Maďarsko, je jádro spolu s OZE a plynem základem jejich energetické strategie. Významné projekty, jako je modernizace stávajících jaderných elektráren nebo zavádění malých modulárních reaktorů (SMR), ukazují směr dalšího rozvoje. Hlavní výzvou pro jaderný sektor však zůstává vysoký kapitálový náklad a potřeba zajištění konkurenceschopných finančních podmínek.

Jedním z hlavních problémů, které zazněly během workshopu, je špatná pověst jaderného sektoru způsobená častými zpožděními a rostoucími náklady. Klíčem k úspěchu je podle odborníků standardizace procesů a efektivní škálování dodavatelských řetězců. Zjednodušení projektů a jejich realizace na velké i malé škále jsou zásadní pro zvýšení důvěry investorů. Rovněž je třeba zajistit dostatečný lidský kapitál, aby sektor dokázal reagovat na rostoucí poptávku.

Dlouhodobá povaha jaderných investic, včetně doby návratnosti, představuje další překážku pro tento sektor. Účastníci workshopu zdůraznili potřebu atraktivních finančních nástrojů, „ekvity“ financování a podporu infrastrukturních investic. Zároveň je nutné zaměřit se na zrychlení povolovacích procesů a vytvoření stabilního regulačního rámce. Pozitivním signálem je rostoucí politická podpora jaderné energetiky na úrovni EU, ovlivněná mimo jiné energetickou krizí způsobenou válkou na Ukrajině.

Workshop ukázal, že jaderná energetika má potenciál stát se páteří evropské dekarbonizace, pokud se podaří získat důvěru investorů a finančních institucí tím, že sektor prokáže schopnost dodržovat rozpočty a harmonogramy projektů. Současně je nezbytné zvýšit spolupráci mezi veřejným a soukromým sektorem, aby byly zajištěny dostatečné zdroje pro vývoj a implementaci nových technologií, jako jsou například malé modulární reaktory.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

STUDIE
O ZNEČIŠŤOVÁNÍ
OVZDUŠÍ

STUDIE O ZNEČIŠŤOVÁNÍ OVZDUŠÍ

Sektor vytápění a chlazení je významným přispěvatelem ke znečištění ovzduší, přičemž trendy pozorované v emisích znečišťujících látek ovlivňují různé faktory. Je proto nezbytné komplexně porozumět těmto faktorům a přizpůsobit tomu účinné strategie ke zmírnění dopadu tohoto odvětví na stav životního prostředí. Společné výzkumné středisko Evropské komise (JRC) proto na toto téma vypracovalo rozsáhlou studii.

K jakým hlavním závěrům studie dospěla?

Sektor vytápění a chlazení významně přispívá ke znečištění ovzduší, přičemž toto znečištění ovlivňuje řada faktorů, jako jsou druh paliva, technologie, legislativa nebo ekonomická hlediska. Důkladná analýza vyžaduje podrobné pochopení všech těchto faktorů. Autoři například zjistili, že od roku 2005 bylo snížení emisí látek znečišťujících ovzduší rozloženo nerovnoměrně. Zatímco došlo k výraznému snížení emisí oxidu siřičitého, v případě emisí pevných částic, amoniaku, oxidu uhelnatého

nebo oxidů dusíku byl pokles mírnější. Dalším zjištěním je fakt, že rezidenční sektor v Evropské unii zůstává z větší části závislý na konvenčních technologiích, přestože byl zaznamenán postupný posun k čistším alternativám. Je však zapotřebí tento posun nadále podporovat. Při analýze aktualizovaných Národních energetických a klimatických plánů (NECP) se ukázalo, že členské státy v roce 2023 vykazují ve srovnání s předchozími plány vyšší úroveň ambicí pro zavádění obnovitelných zdrojů (OZE) v tomto odvětví. K dosažení cílů v oblasti OZE uvedených v legislativním balíčku „Fit for 55“ musí sektor i nadále výrazně podporovat zavádění technologií OZE a pokračovat v zavádění přísnějších předpisů o emisích ze systémů založených na fosilních palivech. Autoři se dále domnívají, že posuzování dopadů politik a opatření zahrnutých do NECP by měla zahrnovat podrobné projekce emisí látek znečišťujících ovzduší, protože je běžnou praxí, že tato hodnocení se podrobněji věnují pouze emisím skleníkových plynů. Informace o emisích látek znečišťujících ovzduší přitom mohou zlepšit proces monitorování a pomoci identifikovat konkrétní odvětví a druh paliv přispívajících ke znečištění ovzduší.

Jakými konkrétními údaji studie argumentuje?

Hrubá konečná spotřeba energie (GFEC) v zemích Evropské unie mezi lety 2005 a 2022 poklesla o 9,5 %. Sektor vytápění a chlazení se v tomto ohledu činil rychleji, což vedlo k poklesu o 16 %. Konečná spotřeba energie v teplárenství byla v roce 2022 o 23,8 % nižší než v roce 1990 (v případě průmyslu došlo ve stejném období k poklesu o 27,1 %). Nejpoužívanějšími palivy však zůstávají v sektoru vytápění i nadále fosilní zdroje (60 %) a to i přesto, že se od roku 2005 více než zdvojnásobila produkce tepla z OZE (podíl vzrostl z 11,2 % na 35 %). Podíl OZE stále roste, například v případě tepelných čerpadel se od roku 2005 zvedl z 0,4 % na 3,7 %. Nejvyšší podíl OZE dosahuje Švédsko, které v roce 2022 pomocí OZE vyrobilo 69,4 % energie v tomto sektoru (66 % v případě celkové spotřeby energie). Na opačném pólu se nachází Irsko, kde tvoří podíl OZE pouze 6,3 % (13,1 % celkově). Pro kontext uveďme, že OZE se v roce 2022 podílelo na GFEC celkově 24,8 %. Jak velkým znečišťovatelem tento sektor je dokazují výsledky zobrazující podíl vytápění a chlazení na celkovém znečištění vzduchu. V případě polévatého prachu do velikosti 2,5 μm totiž podíl tohoto odvětví dosáhl téměř 73 %, v případě oxidu uhelnatého 60 %, oxidu siřičitého 48,6 % a v případě oxidu dusíku 32,6%.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

[FAQ](#)

STUDIE
O ZNEČIŠŤOVÁNÍ
OVZDUŠÍ

Jaký postup studie dále doporučuje?

Studie dospěla k jednoznačným doporučením, jak dále postupovat v otázce dalšího snižování znečištění ovzduší ze sektoru vytápění a chlazení. Za prvé je nutné získávat lepší data ohledně emisí látek znečišťujících ovzduší včetně detailnějšího reportování historických a projektovaných hodnot, což pomůže zlepšit

proces monitorování a identifikace specifických sektorů přispívajících ke znečištění. Dále je nezbytné rychleji rozvíjet technologie OZE a přísněji regulovat emise ze systémů založených na fosilních palivech. Systémy OZE se stanou cenově dostupnější pomocí dotací, daňového zvýhodnění a grantů, a to jak pro rezidenční, tak průmyslové uživatele. Ke snížení emisí může dále vést podpora přechodu

k čistším technologiím, jako jsou pokročilá tepelná čerpadla, solární termální systémy a bioenergetická řešení nové generace.

